

**„TRANSPARENCY INTERNATIONAL“ TYRIMAS „ANTIKORUPCINIAI
PIRMININKAVIMO EUROPOS SĄJUNGOS TARYBAI RODIKLIAI.
SKAIDRUMO IR ATSKAITOMYBĖS, KOVOS SU KORUPCIJA KLAUSIMŲ
SPRENDIMO PAŽANGOS VERTINIMAS. 2014 M., KOVAS“**

„Transparency International“ (TI) ir „Transparency International“ Lietuvos skyriaus atliktą tyrimą sudaro 3 dalys: **I dalyje** analizuojamas pasiruošimas Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos (ES) Tarybai ir šio proceso administravimas, **II dalyje** vertinamas viešumas ir atskaitomybė pirmininkavimo metu, **III dalyje** aiškinamasi, kiek dėmesio buvo skirta aktualioms kovos su korupcija problemoms ir klausimams, kiek sėkmingai juos pavyko išspręsti ir pan. Tokį vertinimą planuojama atlikti dukart per metus.

Kiekvienoje dalyje klausimai vertinami tokia sistema remiantis viešai prieinama informacija, susijusia su Lietuvos pirmininkavimu ES Tarybai:

Analizės procesas	Vertinimas			
1 žingsnis	Ne / Taip	Ne		Taip
2 žingsnis	Žemas / Aukštas	Žemas	Neutralus	Aukštas

 vertinimas: situacija nėra aiški (skaidri) / klausimas nebuvo prioritetas / pirmininkavimo metu problema nebuvo išspręsta / į TI rekomendacijas nebuvo atsižvelgta.

 vertinimas: situacija nepakankamai aiški (skaidri) / klausimui buvo skirta nepakankamai dėmesio / nebuvo pateikta pakankamai pasiūlymų, nepriimta pakankamai sprendimų / atsižvelgta tik į dalį TI rekomendacijų, tik jų dalis įtraukta į direktyvas.

 vertinimas: situacija visiškai aiški (skaidri) / klausimas buvo visapusiškai išnagrinėtas / priimta reikšmingų pasiūlymų / į daugumą TI rekomendacijų atsižvelgta, jos įtrauktos į direktyvas.

Kriterijus	Vertinimas	Pastabos
I dalis. Pasirengimas pirmininkavimui		
<i>1.1. Informacijos prieinamumas, pirmininkavimo darbotvarkių ir kitų renginių viešinimas</i>		
1.1.1. Ar informacija apie pirmininkavimo tikslus buvo viešai prieinama?		Informacija buvo viešai paskelbta 4 dienas iki pirmininkavimo pradžios ¹ . Informacija apie pirmininkavimo tikslus nuo 2011 m. buvo skelbiama

¹ http://static.eu2013.lt/uploads/documents/TVP_atask_2ketvirtis/2013_II_ketv_TVP_ataskaita_2013_09_11.pdf

1.1.2. Ar pirmininkavimo tikslai buvo suderinti su nacionaliniais ir visos ES prioritetais?	●	viešai Lietuvos Respublikos Seimo tinklapyje ² . Pirmininkavimo programa, renginių kalendorius, susiję straipsniai ir kita informacija buvo skelbiami oficialiame tinklapyje http://www.eu2013.lt keturiomis kalbomis (LT, EN, DE, FR) ³ . Taip. Visi klausimai ir tikslai, išskyrus politinių partijų finansavimo klausimus, buvo suderinti su nacionaline ir ES darbotvarkėmis.
<p><i>1.2. Biudžeto ir sąnaudų pagrindimas</i></p> <p>1.2.1. Ar informacija apie pirmininkavimo biudžetą ir išlaidas buvo viešai prieinama?</p> <p>1.2.2. Kiek skaidrūs buvo pirmininkavimo biudžetas ir išlaidos?</p>	● ●	<p>Taip, nuo 2011 m. ši informacija buvo skelbiama viešai⁴.</p> <p>Viešai prieinama buvo bendra išlaidų suma⁵. Oficialiojoje interneto svetainėje buvo pateikiama informacija apie vykstančius viešuosius pirkimus⁶. Detalūs finansiniai duomenys nebuvo prieinami atvirojo kodo programomis⁷.</p>
II dalis. Pirmininkavimo atskaitomybė		
<p><i>2.1. Suinteresuotų asmenų įtraukimas</i></p> <p>2.1.1. Ar buvo galimybė suinteresuotiems asmenims dalyvauti renginiuose / diskusijose?</p> <p>2.1.2. Kiek patrauklus buvo pirmininkavimo procesas?</p>	● ●	<p>Taip, visa informacija apie renginius buvo viešai prieinama.</p> <p>Buvo sudarytos galimybės suinteresuotiems asmenims pateikti informaciją ir pasiūlymus aktualiais klausimais raštu. Nebuvo pateikta detalios informacijos apie galimybę fiziškai sudalyvauti renginiuose.</p>
<p><i>2.2. Pirmininkavimo išlaidų valdymas</i></p> <p>2.2.1. Ar informacija apie išlaidas buvo vieša?</p>	●	<p>Taip. Apibendrinti duomenys apie finansavimo šaltinius, pirmininkavimo išlaidas ir jų</p>

² http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=410980&p_query=&p_tr2=2

³ http://www.prezidente.lt/en/presidency/press_releases_960/the_president_answered_questions_from_lithuanian_citizens_about_eu_presidency.html?backlink=%252Fen%252Fsearch%252Fresults%252Fp0.html

⁴ <http://old.eu2013.lt/en/lietuvas-pirmininkavimas-es-tarybai/lietuvas-pirmininkavimo-es-tarybai-prioritetai>

⁵ http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=461496

⁶ <http://old.eu2013.lt/en/biudzetas/pirmininkavimo-es-tarybai-biudzetas>

⁷ http://www.eu2013.lt/en/events/search?filter_category=50&date_from=2013-07-01&date_till=2013-12-31&keyword=&email=&submit_events_widget_search=Search

⁷ <http://old.eu2013.lt/en/biudzetas/pirmininkavimo-es-tarybai-biudzetas>

		<p>pasiekti preliminarus susitarimo, pagal kurį nustatytos institucijos būtų atsakingos už šalių politinių partijų finansavimo kontrolę, taip pat nutarta įsteigti nepriklausomos instituciją, kuri būtų atsakinga už politinių partijų registravimą.</p>
<p><i>Viešieji pirkimai</i></p> <p>Ar viešųjų pirkimų reformos klausimas buvo prioritetas?</p> <p>Ar ES Taryba priėmė reikšmingų sprendimų?</p>	<p>●</p> <p>●</p>	<p>Viešųjų pirkimų reformos klausimas nebuvo prioritetas. Pirmenybė skirta elektroninių sąskaitų išrašymo direktyvai, kuri buvo pasiūlyta ES Komisijai 2013 m. birželį, nes manoma, kad tai prisidės prie viešųjų pirkimų skaidrumo didinimo¹⁶.</p> <p>Po ilgų derybų ES Taryba ir ES Parlamentas priėjo tam tikro sutarimo. Nuolatinių atstovų komitetas (COREPER I), t. y. nacionaliniai ambasadoriai ES patvirtino šį susitarimą 2013 m. liepą. Reformų pakete yra kreipiamas dėmesys į interesų konfliktų prevenciją, tačiau trūksta dėmesio pranešančiųjų apie pažeidimus apsaugai. 2013 m. gruodžio 2 d. ES Taryba susitarė dėl Direktyvos dėl elektroninės sąskaitos faktūros išrašymo viešųjų pirkimų procese.</p>
<p><i>Europos prokuratūros įsteigimas</i></p> <p>Ar Europos prokuratūros klausimas buvo prioritetas?</p>	<p>●</p>	<p>Tai buvo vienas iš prioritetinių klausimų baudžiamosios teisės srityje. Lietuvos teisingumo ministras pareiškė, kad naujos priemonės ir būdai veiksmingai kovoti su nusikaltimais, turinčiais įtakos viso ES finansiniams interesams, yra būtinos, ir diskusijoms tarp valstybių narių turi būti skirta nemažai laiko. Siekiant užtikrinti, kad derybas lydėtų ir išsami situacijos analizė, pirmininkavimo metu Vilniuje buvo surengta aukšto lygio konferencija, kurioje suburti įvairių suinteresuotų subjektų atstovai pasikeisti nuomonėmis, patirtimi bei idėjomis¹⁷.</p>

¹⁶http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0896:FIN:EN:HTML;http://www.eu2013.ie/news/news-items/20130502publicprocurementpackage;http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/138101.pdf;http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0449:FIN:EN:PDF;http://de.slideshare.net/commonsenseLT/51-1100-rasanoreikiene;

¹⁷<http://www.eu2013.lt/en/news/statements/speech-by-president-dalia-grybauskaitė-at-the-european-parliament;http://www.euractiv.com/global-europe/vilnius-summit-timereflection-news-532048;>

		realius poreikius konkrečiose srityse ¹⁹ .
<p><i>Kova su pinigų plovimu</i></p> <p>Kokio lygio prioritetas buvo suteiktas 4-ajai Kovos su pinigų plovimu direktyvai?</p> <p>Ar ES Taryba priėmė reikšmingų sprendimų?</p>	 	<p>Nepaisant ankstesnių ES Tarybos išvadų, pagal kurias 4-oji Kovos su pinigų plovimu direktyva turėjo būti priimta iki 2013 m. pabaigos šiai problemai nebuvo skirta dėmesio. Direktyvos klausimas buvo įtrauktas į preliminarią Ekonomikos ir finansų reikalų (ECOFIN) tarybos spalio 15 d., posėdžio darbotvarkę, tačiau iš galutinės darbotvarkės buvo pašalintas ir įtrauktas į lapkričio 15 d. darbotvarkę tik Vokietijos, Prancūzijos ir Italijos prašymu. Pirmininkaujanti valstybė neorganizavo jokių diskusijų kovos su pinigų plovimu tema²⁰.</p> <p>2013 m. lapkričio 4 d. pirmininkaujanti valstybė narė informavo Nuolatinį atstovų komitetą, kad nepaisant to, kad įvyko aštuoni darbo grupės susitikimai-diskusijos dėl finansinių operacijų skaidrumo didinimo, nesugebėta išspręsti aktualių klausimų, kurių vienas opiausių – viešų nuosavybės registru kūrimas²¹.</p>
<p><i>Įmonių atskaitomybė</i></p> <p>Kokio lygio prioritetas buvo suteiktas įmonių atskaitomybei?</p>		<p>Nepaisant ankstesnių ES Tarybos išvadų, kad sprendžiant šį klausimą reikia neatidėliotinių sprendimų, jam dėmesio pirmininkaujant Lietuvai</p>

¹⁹<http://www.eu2013.lt/en/news/features/juozas-bernatonis-themain-goal-of-the-european-public-prosecutors-officeprotection-ofthe-eu-taxpayers-money->; [http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2012/0363/COM_COM\(2012\)0363_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/registre/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2012/0363/COM_COM(2012)0363_EN.pdf); <http://static.eu2013.lt/uploads/documents/Programos/EPPO%20Programa%20A4%20EN.pdf>; <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2013863%202013%20INIT&r=http%3A%2F%2Fregister.consilium.europa.eu%2Fpd%2Fen%2F13%2Fst13%2Fst13863.en13.pdf>

²⁰ http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/137197.pdf; <https://www.gov.uk/government/news/pm-letter-to-the-eu-ontax-evasion>; <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2011729%202013%20INIT>; http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/doæcs/pressdata/en/ecofin/139019.pdf; http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/139465.pdf;

²¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0534:FIN:EN:PDF>; http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-709_en.htm; <http://register.consilium.europa.eu/pd/en/13/st13/st13567.en13.pdf>; http://www.parlament.gv.at/PAKT/EU/XXV/EU/00/77/EU_07779/imfname_10428735.pdf; http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/jha/138925.pdf; <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2014914%202013%20INIT>; <http://db.euocrim.org/db/en/doc/1999.pdf>; <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2015386%202013%20INIT>; <http://europeanlawblog.eu/?p=2025>; http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/sefcovic/documents/2013_11_27_com851_public_prosecutor_en.pdf; <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2018120%202013%20INIT>; http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=EN&type_doc=COMfinal&an_doc=2013&nu_doc=45; <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+PE-523.003+01+DOC+PDF+V0//EN&language=EN>; <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2013215%202013%20INIT&r=http%3A%2F%2Fregister.consilium.europa.eu%2Fpd%2Fen%2F13%2Fst13%2Fst13215.en13.pdf>;

<p>Ar ES Taryba priėmė reikšmingų sprendimų?</p>		<p>skirta nebuvo. Lietuva apsiribojo tikslu „pradėti diskusijai su ES Taryba“. Šis ketinimas pradėti diskusijas ES Tarybos darbo grupėse buvo pakartotas Lietuvos ūkio ministro kreipimesi į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetą Europos Parlamente 2013 m. liepos 9 d.²²</p> <p>Darbo grupė dėl įstatymo projekto dėl bendrovių atskaitomybės didinimo susitiko penkis kartus, tačiau nebuvo priimta reikšmingų sprendimų dėl atskaitomybės nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmeniu mechanizmų, taikymo sričių ir pan.²³</p>
--	---	---

Parengė STT Korupcijos prevencijos valdybos Korupcijos rizikos skyriaus specialistė Julija Antanaitienė, tel. (8 706) 62 755, el. p. julija@stt.lt

²²[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013PC0207:EN:NOT; http://m.fsr.dk/~media/Files/Faglig%20viden/CSR/Artikler%20og%20notater/Fact_Sheet_EC_Legislative_Proposal_on_disclosure_of_non-financial_and_diversity_information.ashx; http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2013/0110\(COD\); http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/137197.pdf; http://static.eu2013.lt/uploads/documents/Presidency_programme_EN.pdf; http://www.eu2013.lt/en/news/statements/speech-by-evaldasgustas-minister-of-economy-at-the-european-parliament-internalmarket-and-consumer-protection-committee.](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013PC0207:EN:NOT;http://m.fsr.dk/~media/Files/Faglig%20viden/CSR/Artikler%20og%20notater/Fact_Sheet_EC_Legislative_Proposal_on_disclosure_of_non-financial_and_diversity_information.ashx;http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2013/0110(COD);http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/137197.pdf;http://static.eu2013.lt/uploads/documents/Presidency_programme_EN.pdf;http://www.eu2013.lt/en/news/statements/speech-by-evaldasgustas-minister-of-economy-at-the-european-parliament-internalmarket-and-consumer-protection-committee)

²³[http://static.eu2013.lt/uploads/documents/Presidency_programme_EN.pdf; http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2017385%202013%20INIT; http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2013551%202013%20INIT&r=http%3A%2F%2Fregister.consilium.europa.eu%2Fpd%2Fen%2F13%2Fst13%2Fst13551.en13.pdf; http://www.bdi.eu/BDI_english/download_content/BDIStellungnahme_zu_nichtfinanziellen_Berichtspflichten_\(2013-09-18\)_EN.pdf; http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2015574%202013%20INIT; http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2015667%202013%20INIT; http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-982_en.htm; http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/139626.pdf;](http://static.eu2013.lt/uploads/documents/Presidency_programme_EN.pdf;http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2017385%202013%20INIT;http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2013551%202013%20INIT&r=http%3A%2F%2Fregister.consilium.europa.eu%2Fpd%2Fen%2F13%2Fst13%2Fst13551.en13.pdf;http://www.bdi.eu/BDI_english/download_content/BDIStellungnahme_zu_nichtfinanziellen_Berichtspflichten_(2013-09-18)_EN.pdf;http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2015574%202013%20INIT;http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?!=EN&t=PDF&gc=true&sc=false&f=ST%2015667%202013%20INIT;http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-982_en.htm;http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/139626.pdf)